MODELO DE XESTIÓN DO CICLO DA AUGA EN GALICIA

V CONGRESO GALEGO DE MEDIO AMBIENTE & SAÚDE

Lugo, 14 de outubro de 2014

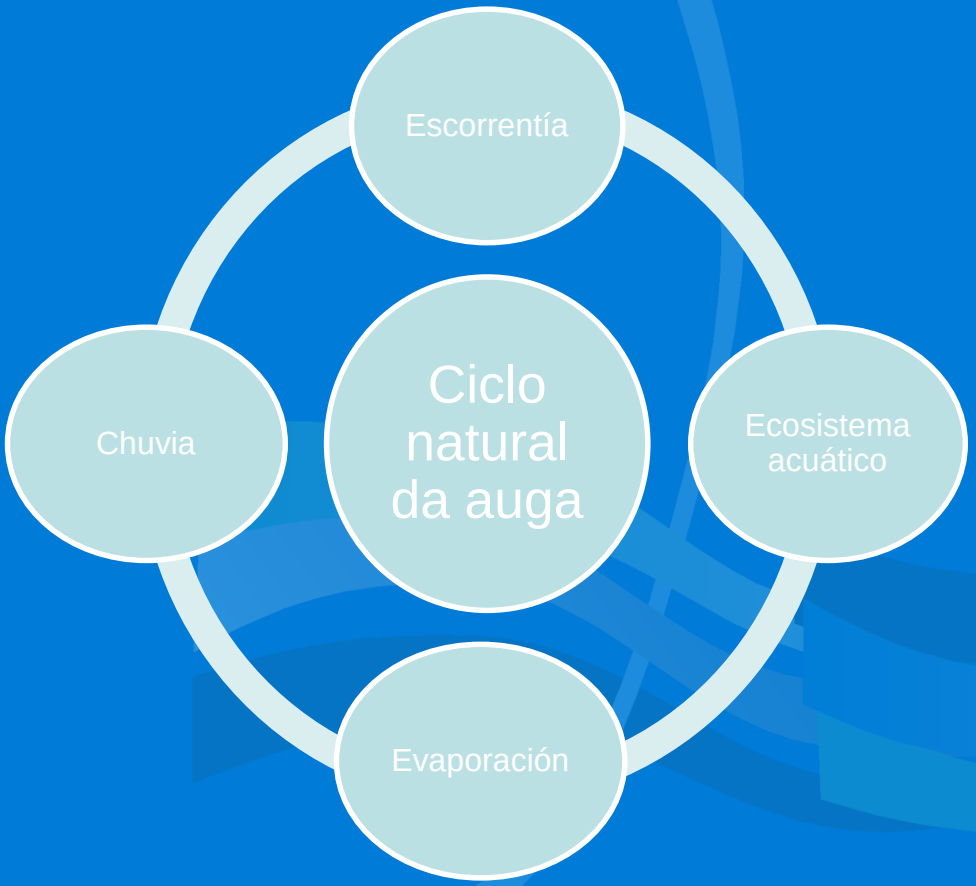
XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

augasdegalicia

Eidos

1. Introdución á xestión do ciclo da auga
2. Primeiros modelos de xestión do ciclo da auga
3. Modelo actual de xestión do ciclo da auga
4. Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Introdución á xestión do ciclo da auga

Introdución á xestión do ciclo da auga

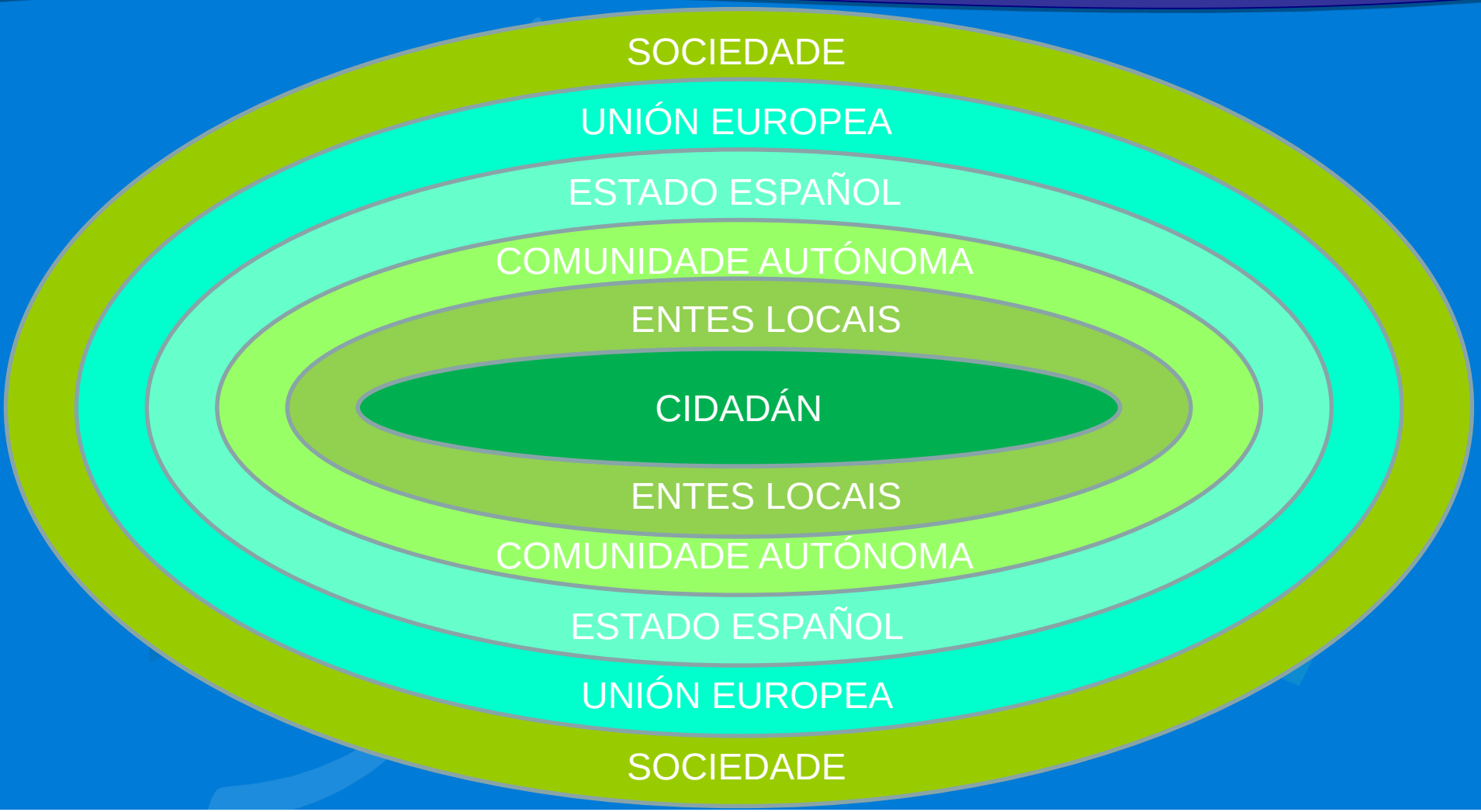
Introdución á xestión do ciclo da auga

Introdución á xestión do ciclo da auga

Introdución á xestión do ciclo da auga

Introdución á xestión do ciclo da auga

SOCIEDADE

ROPEA

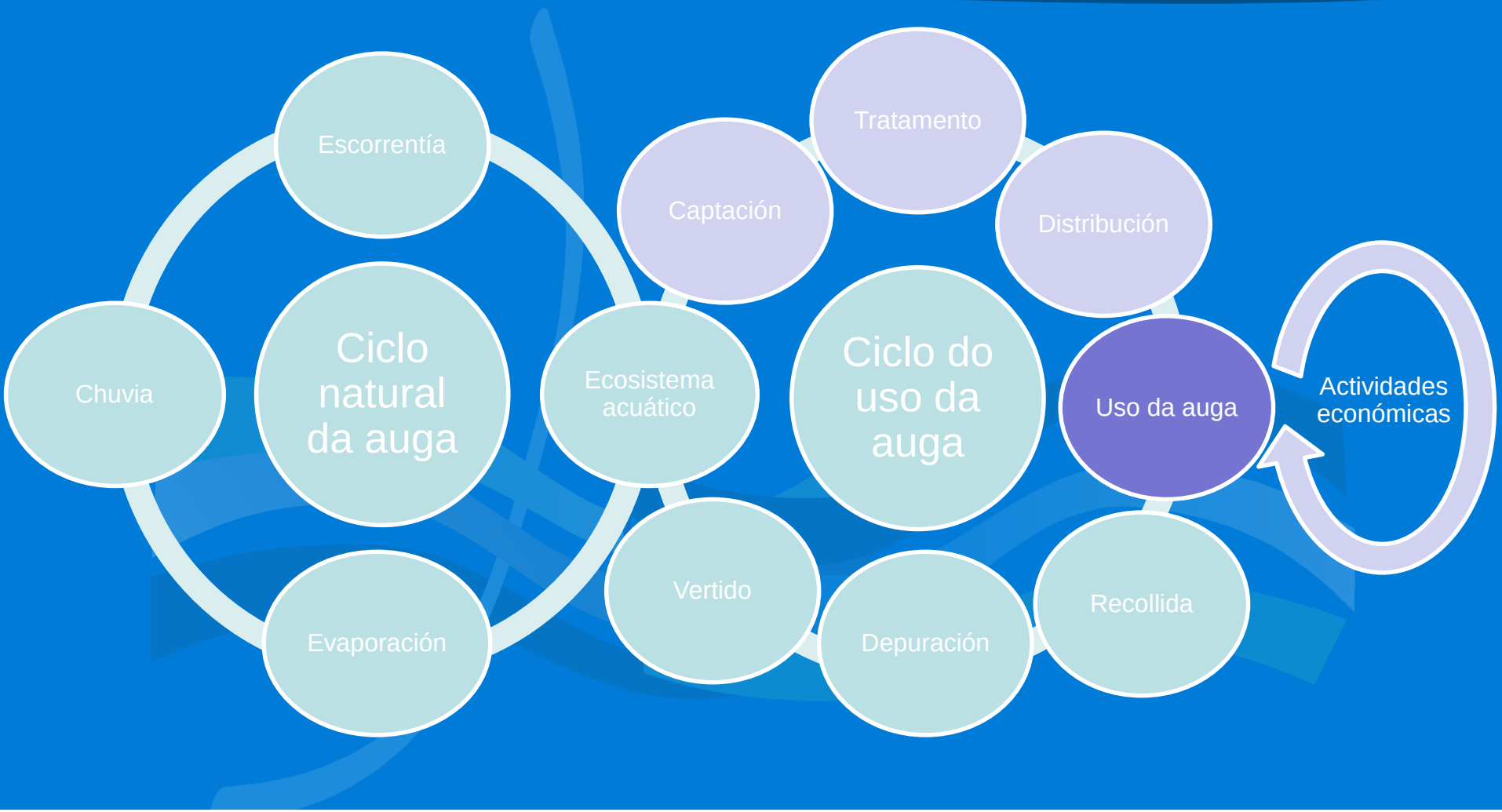
CIDAD

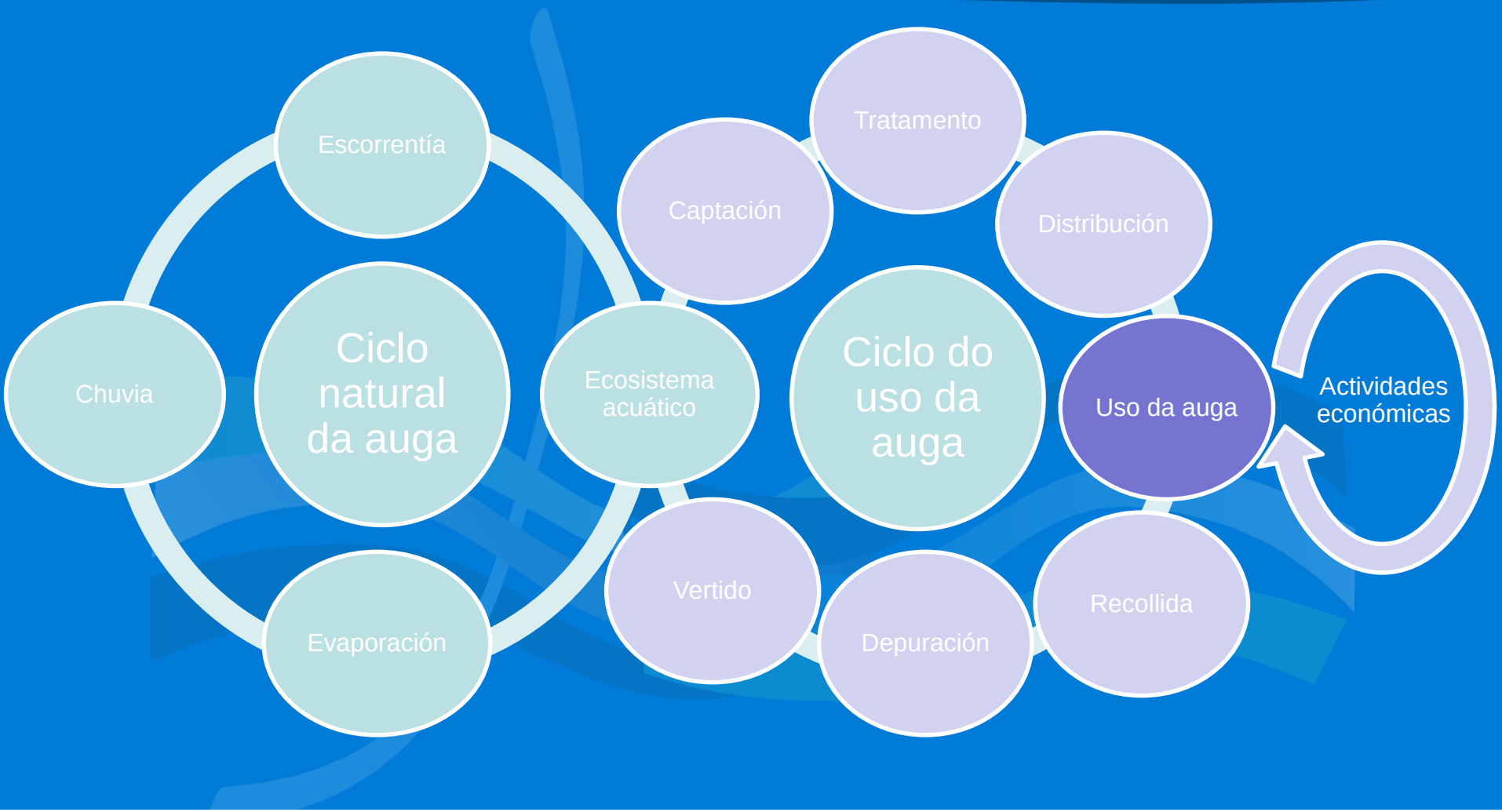

SOCIEDADE

Primeiros modelos de xestión do ciclo da auga

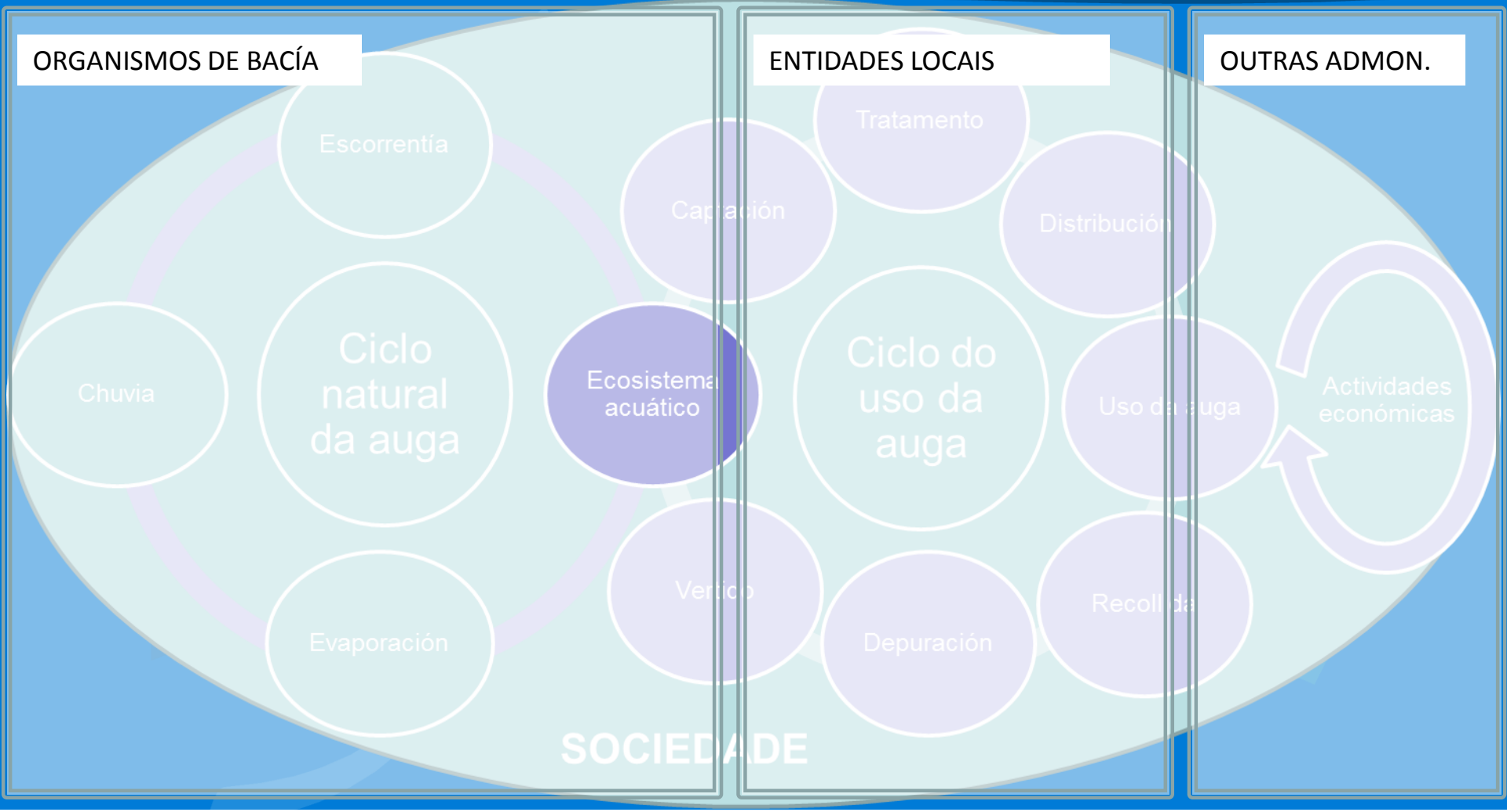
Primeiros modelos de xestión do ciclo da auga

Actual modelo de xestión do ciclo da auga

Actual modelo de xestión do ciclo da auga

Actual modelo de xestión do ciclo da auga

INSTRUMENTOS BÁSICOS DE XESTIÓN:

- MARCO NORMATIVO

- PLANIFICACIÓN HIDROLÓXICA E DE INFRAESTRUTURAS

- EXECUCIÓN DO PLANIFICADO

Marco normativo

Directiva 2000/60/CE, Marco da Auga

Texto Refundido da Lei de Augas (Estado)

Lei de Bases do Réxime Local (Estado)

RD. 140/2003 – Calidade das augas para consumo humano

Lei 9/2010, de Augas de Galicia

Estatuto de Augas de Galicia

Regulamento marco dos servizos de saneamento e depuración

Decreto de colaboración con entidades locais

Canon da Auga

Marco normativo

DIRECTIVA 2000/60/CE, MARCO DA AUGA: AMBIENTAL

Parte expositiva: A auga non é un ben comercial como os demais, senón un **patrimonio que hai que protexer, defender e tratar como tal**

Regulación da xestión: dende o punto de vista do recurso,

- Identificar todas as zonas de captación de abastecementos > 50 habitantes ou > 50 m^3/día; e seguimento de aquelas > 100 m^3/día.
- Garantir o bo estado de tódalas masas de auga en 2015.

Marco normativo

TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE AUGAS (BÁSICA DO ESTADO)

Constitúen o Dominio Público Hidráulico do Estado:

a) As augas continentais, tanto as superficiais como as subterráneas renovables

b) Os leitos de correntes naturais, continuas o discontinuas

c) Os leitos dos lagos e lagoas e dos encoros superficiais en leitos públicos.

d) Os acuíferos.

e) As augas procedentes da desalación de auga de mar

Augas privadas: os da Lei de 1879, durante 50 anos dende 1986

Regulación da xestión: só requisitos para o abastecemento a varias poboacións, condicionado á supramunicipalidade ou a recibir a auga dunha soa entidade subministradora.

Marco normativo

LEI DE BASES DE RÉXIME LOCAL (BÁSICA DO ESTADO)

O Concello exercerá, en todo caso, competencias, nos termos da lexislación do Estado e das Comunidades Autónomas: abastecemento de auga potable a domicilio e a evacuación e tratamento de augas residuais

As Deputacións coordinarán a prestación de servizos mínimos en concellos con poboación inferior a 20.000 habitantes. Dentro destes servizos inclúese o de "abastecemento domiciliario de auga potable". As Deputacións proporán unha fórmula supramunicipal de prestación.

Regulación da xestión: Expón distintos modelos de xestión: directa (sen órgano especial da administración, con este, empresa pública), indirecta (concesión, xestión interesada, concerto, arrendamento), mixta.

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

OBXECTIVOS:

- ✓ Ordenación de competencias das CA e das entidades locais galegas en materia de auga e obras hidráulicas.
- ✓ Ordenación do ciclo integral da auga de uso urbano e establecemento de bases para unha xestión eficiente dos servizos de abastecemento, saneamento e depuración.
- ✓ Establecemento do réxime económico financiero da auga en Galicia. Obxetivo: protexer e mellorar o recurso e medio hídrico

Aprobada no Pleno do Parlamento de Galicia o 26/10/10

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante desenvolvemento regulamentario:

A. Estatuto de Augas de Galicia: aprobado 12/01/12

EPE Augas de Galicia	=	**OA Augas de Galicia**	+	**EPOSH**

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante desenvolvemento regulamentario:

A. Estatuto de Augas de Galicia

B. Regulamento marco de saneamento e depuración: aprobado 21/06/12

Ferramenta para o control dos vertidos a sumidoiros:

- ✓ Establece a figura do permiso de vertido, que deberán obter as industrias que se conecten á rede pública de saneamento
- ✓ Establece límites aos parámetros de vertido
- ✓ De superárense os parámetros necesitarase depuración previa
- ✓ O regulamento é de obrigado cumprimento para entidades locais, que deberán adaptarse en 2 anos a el.
- ✓ Mentres non se adapten, as entidades locais poden sancionar en base á Lei de Augas de Galicia (ata 30.000 €).

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante desenvolvemento regulamentario:

A. Estatuto de Augas de Galicia

B. Regulamento marco de saneamento e depuración

C. **Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido: aprobado 30/05/12**

- ✓ Canon da Auga substituíu ao canon de saneamento
- ✓ Ingreso só para actuacións do ciclo da auga
- ✓ Con tramos en función do consumo, nº persoas, familias numerosas
- ✓ Con exencións para situación de exclusión social
- ✓ Non obrigado pago para autoabastecementos
- ✓ Crea o coeficiente de vertido, unha taxa autonómica de depuración que permitirá que a Xunta explote depuradoras

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante desenvolvemento regulamentario:

A. Estatuto de Augas de Galicia
B. Regulamento marco de saneamento e depuración
C. Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido
D. **Decreto de execución e explotación de obras hidráulicas: aprobado o 14 /03/2013**

Desenvolve 4 procedementos fundamentais que permitirán:

1. Que as entidades locais soliciten da Xunta de Galicia a execución de obras hidráulicas
2. Tramitar de obras declaradas de interese da Comunidade Autónoma
3. Que a Xunta de Galicia asuma a explotación de depuradoras
4. A intervención da Xunta de Galicia no abastecemento ou na depuración en casos de risco para as persoas ou o medio ambiente

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante desenvolvemento regulamentario:

A. Estatuto de Augas de Galicia
B. Regulamento marco de saneamento e depuración
C. Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido
D. Decreto de colaboración con entidades locais
E. **Regulamento da planificación: en tramitación**

Regula:
- **Procedementos de Planificación Hidrolóxica**
- **Plan de saneamento e de abastecemento**
- **Plan de seca e plans de inundacións**

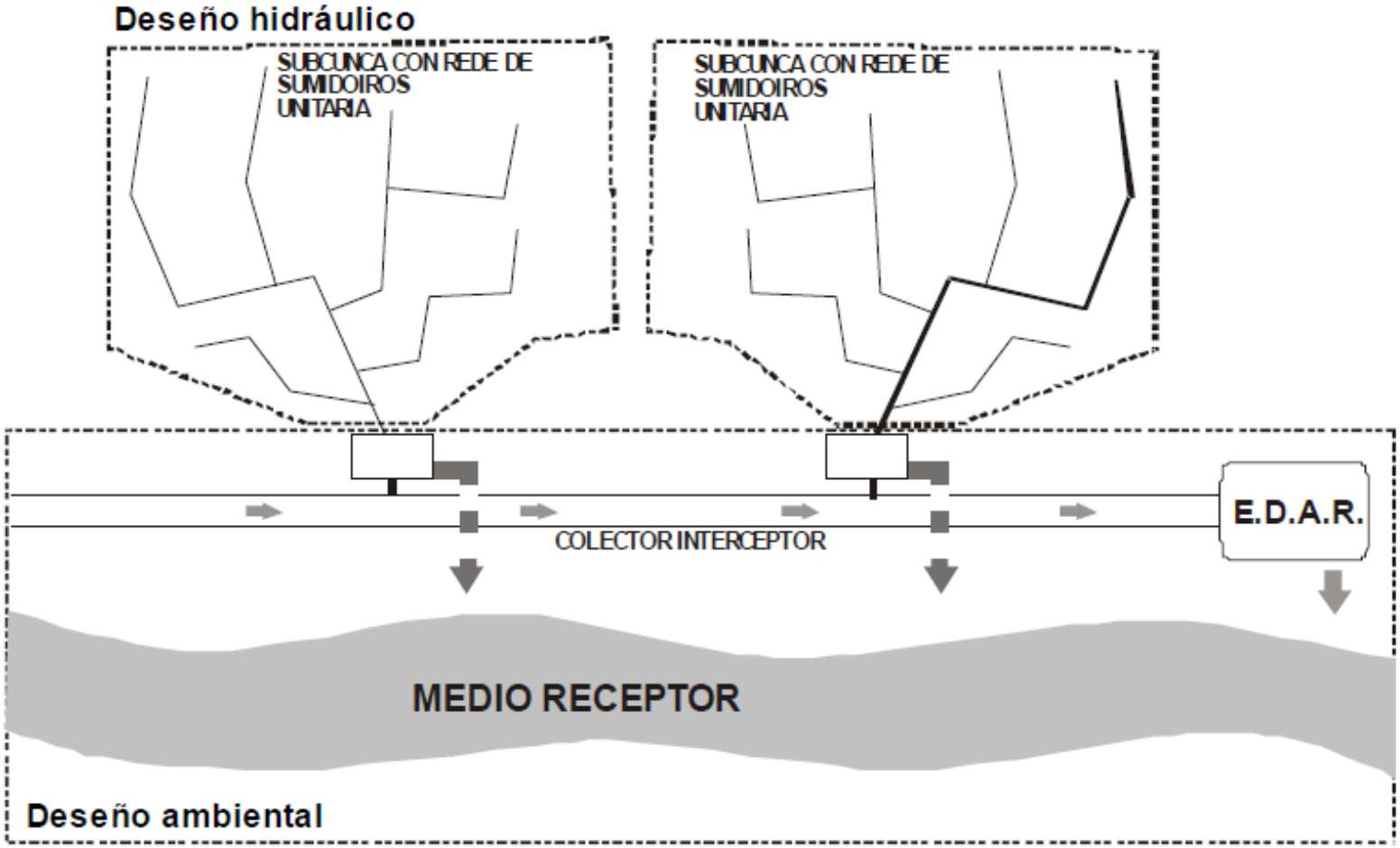
Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante desenvolvemento regulamentario:

A. Estatuto de Augas de Galicia
B. Regulamento marco de saneamento e depuración
C. Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido
D. Decreto de colaboración con entidades locais
E. Regulamento da planificación hidrolóxica
F. **Regulamento marco do servizo de abastecemento**

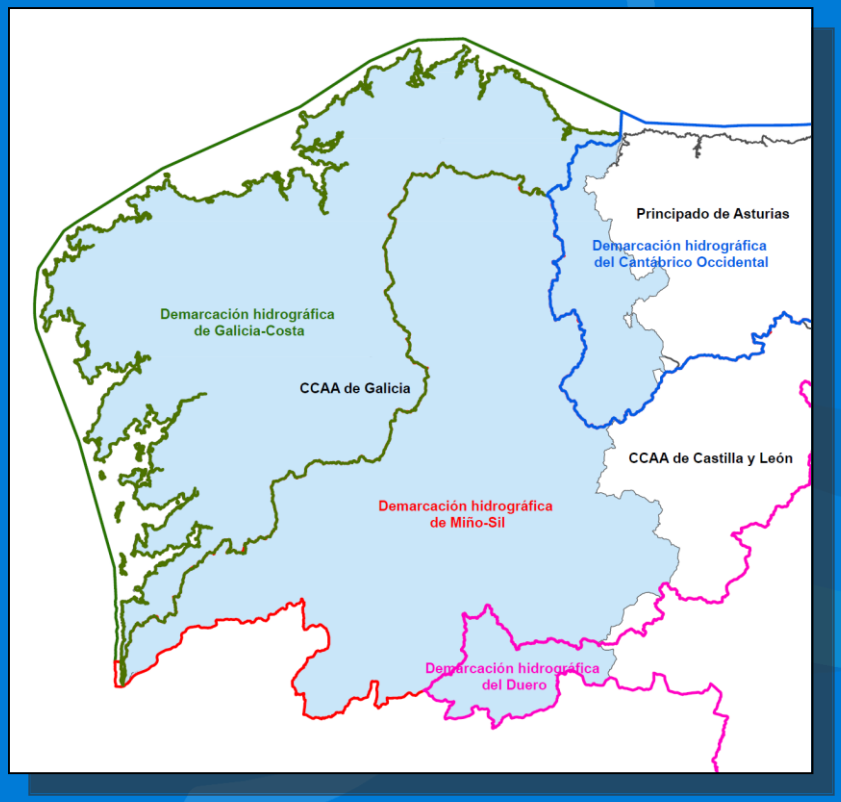
Pendente de elaboración

Normativa técnica – ITOHG – ITEDAR – ITETAP – ITEXPLOTA

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: PHGC

Augas de Galicia, como organismo de conca, ten as competencias de planificación hidrolóxica na Demarcación Galicia-Costa.

12.988 Km2
43,76% do territorio galego
75% da poboación.

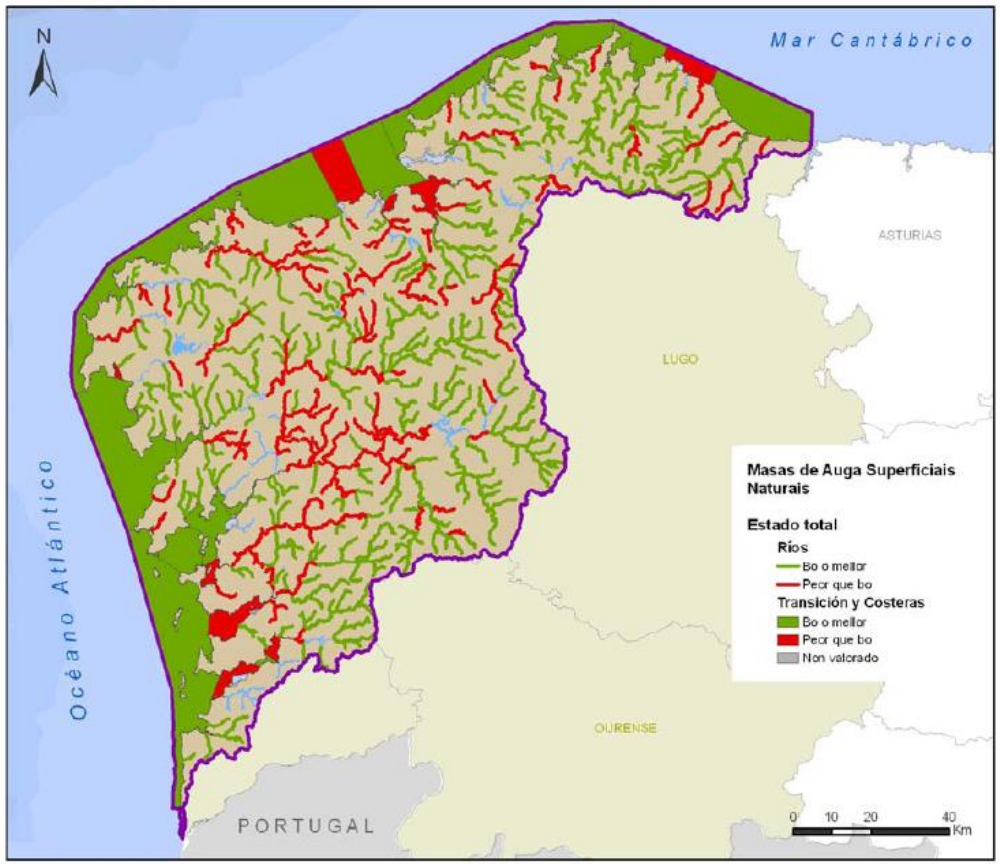
10% dos recursos hídricos de España
3% da superficie de España

11.532 hm3/ano
678 hm3/ano regulados, un 6 %.
25 % regulados no Miño – Sil
49 % regulados en España

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: PHGC

OBXECTIVOS PRINCIPAIS DO PLAN HIDROLÓXICO:

1. Acadar o bo estado das masas de auga e promover o seu uso sostible.
2. Que as demandas de auga sexan axeitadamente satisfeitas.

NÚMERO DE MASAS SUPERFICIAIS NA DEMARCACIÓN DE GALICIA -COSTA		462
BO ESTADO	321	69,48%
NON ALCANZA O BO ESTADO	139	30,09%
SEN DEFINIR	2	0,43%

TODAS AS MASAS DE AUGA SUBTERRÁNEA ATÓPANSE EN BO ESTADO

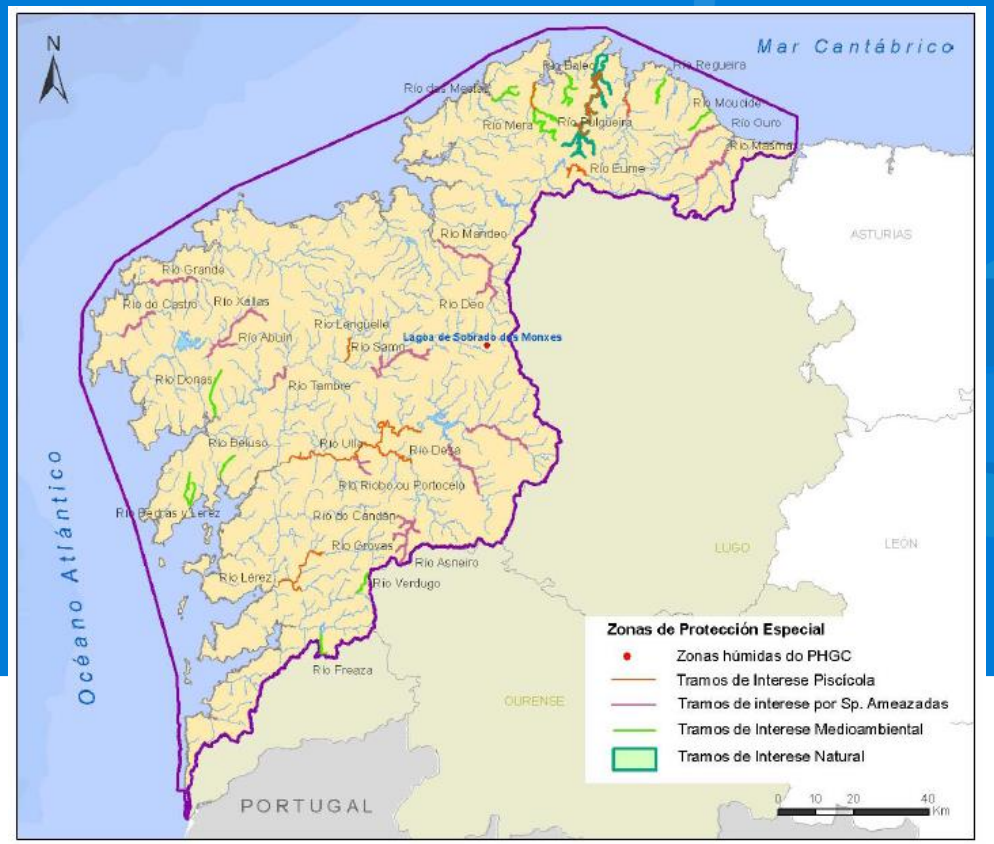
augasdegalicia

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: PHGC

REXISTRO DE ZONAS PROTEXIDAS

ZONAS PROTEXIDAS ESPECÍFICAMENTE POLO PLAN:

- Zonas de captación de auga para abastecemento
- 13 Reservas naturais fluviais

✓Zonas de protección especial:

- ✓Tramos de interese natural (río Sor)
- ✓Zonas Húmidas (Lagoa de Sobrao dos Monxes)
- ✓11 Tramos de interese medioambiental
- ✓9 Tramos de interese piscícola en Galicia-Costa
- ✓Tramos de interese pola existencia de especies ameazadas

augasdegalicia

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: PHGC

PROGRAMA DE MEDIDAS (664 medidas)

Catro categorías:

Grupo	Nº Medidas
Cumprimento dos objectivos ambientais	547
Atención das demandas e racionalidade de uso.	68
Seguridade fronte a fenómenos meteorolóxicos extremos	25
Coñecemento e gobernanza	24
Total	**664**

Establecer programas de medidas con mecanismos de calquera tipo: acordos, convenios, políticas tarifarias…

Acadar os obxectivos medioambientais da planificación hidrolóxica.

PRIORIDADE: SANEAMENTO

INVESTIMENTO entre 2011 e >2015
1.027,97 M€

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: PHGC

➢ Revisións e actualizacións do PH

2º ciclo planificación 2015-2021

- ✓ Decembro de 2015: aprobación da revisión do PHGC (calendario DMA)
- ✓ Mesmo procedemento que o previsto para a súa elaboración inicial.

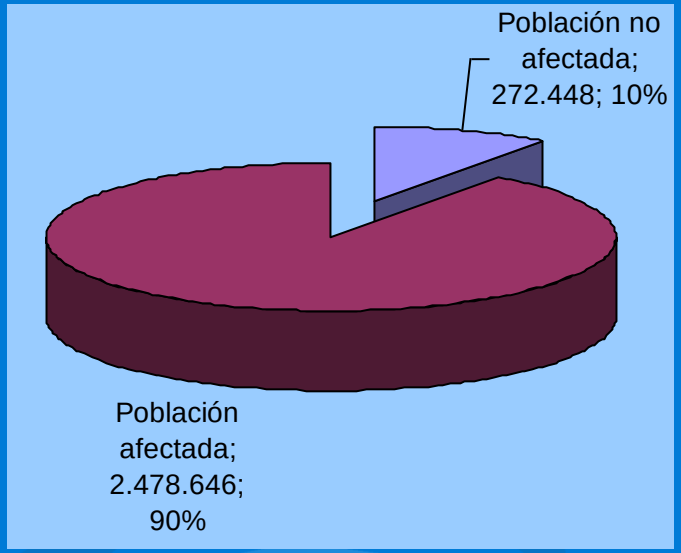

- ✓ 25/05/2013: Consulta pública por 6 meses dos “documentos iniciais”
- ✓ 30/12/2014: Consulta pública por 6 meses do EpTI

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: abastecemento

NÚCLEOS > 50 habitantes

GRANDES NÚMEROS ACERCA DEL ALCANCE DEL PLAN AUGA	
Gestión municipal	
Núcleos (nº)	Población (hab)
10.250	2.119.706
Gestión privada (pozos)	
Núcleos (nº)	Población (hab)
1.750	199.524
Gestión vecinal	
Sistemas	Población (hab)
1.600	159.416

Grande
dispersión poboacional

HORIZONTE: ano **2025**

CONCEPTOS	INVERSIÓN	%
Captaciones	54.814.677,12 €	6,66%
Bombeos	23.676.729,82 €	2,88%
ETAPs	94.542.828,11 €	11,49%
Depósitos	54.673.214,75 €	6,65%
Redes	592.645.194,91 €	72,05%
Iniciativas para la gestión da demanda	2.140.000,00 €	0,26%
	822.492.644,71 €	

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: abastecemento

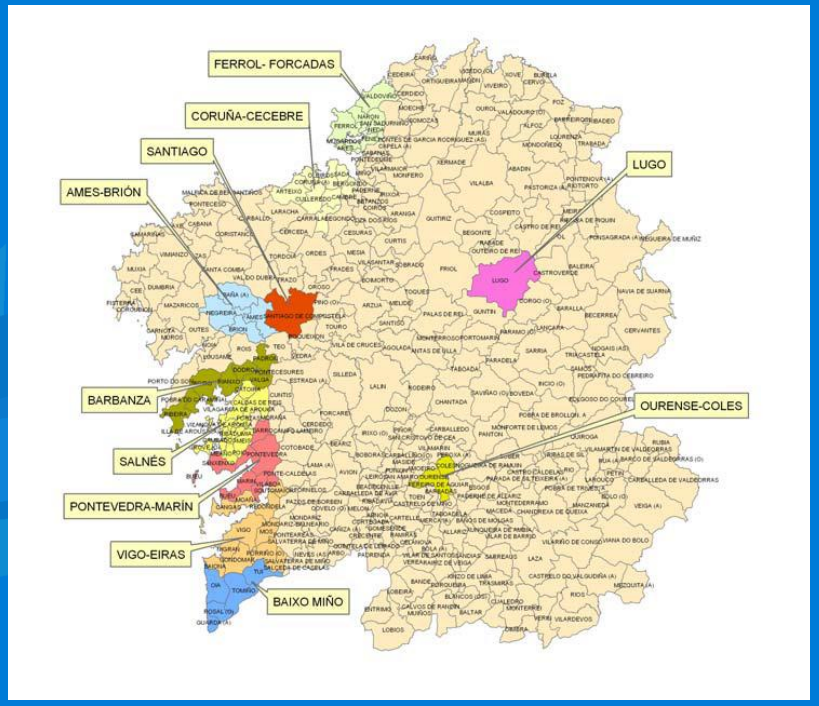
- ✓5.516 núcleos > 50 hab con abastecemento.
- ✓ Un 4% das 2.652.177 personas que viven en núcleos maiores de 50 hab. (93.862 personas), se autoabastecen a través de redes veciñais.
- ✓283 estacións de potabilización, controladas por Augas
  - 131 son xestionadas con concesións privadas.
  - 139 son xestionadas directamente polos concellos.
  - 12 por empresas públicas, consorcios, mixtas ou sen explotar.
- ✓Perdas razoables: 20-25% do subministro. En Galicia, media no ámbito do 27%, pero:
  - ✓Máis da metade dos concellos superan o 27 %; en algúns se acada o 70%.
  - ✓ Reducindo a un 25% poderían aforrarse máis de 25 Mill. de m3 ao ano o que supón un aforro en consumo enerxético de 5 e 10 Gw.h.

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: abastecemento

- ✓Os concellos dos grandes sistemas supramunicipais de abastecemento suman unha poboación de 1.789.000 hab. (70% poboación total de Galicia)
- ✓Deles, en case ningún a xestión da auga é supramunicipal

GRANDES SISTEMAS

67,27% DA POBOACIÓN

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

Diagnose:

- ✓ 16.000 km de redes de sumidoiros en Galicia – Costa, e necesarios outros 10.000 para dar servizo aos núcleos maiores de 50 h-e, e miles de estacións de bombeo asociadas
- ✓ 153 EDAR maiores de 2000 h-e que dependen do bo funcionamento das redes de saneamento

Estratexia:

- ✓ Execución de novas infraestruturas
- ✓ Mellora na xestión
  - Regulamento Marco de Saneamento e Depuración
  - Asunción de EDAR pola Xunta de Galicia
  - Plans de Saneamento Local
  - Plan de Control de vertidos
  - Instrucións Técnicas para Obras Hidráulicas en Galicia

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

Traballo da Xunta en materia de saneamento e depuración:

A. Execución e posta en marcha de infarestruturas de tratamento de augas residuais

1989	2013
Galicia: 1 EDAR > 2.000	Galicia: 152 EDAR > 2.000
Capacidade: 10.000 h-e	Capacidade: 3.427.982 h-e
Rías: ningunha EDAR	Rías: 73 EDAR > 2.000
Capacidade: 0 h-e	Capacidade: 2.2232.287 h-e

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

Traballo en materia de saneamento e depuración:

A. Execución e posta en marcha de infarestruturas de tratamento de augas residuais

B. Impulso de 174 novas actuacións por 267.793.937,70 €, que ascenden a 461.226.778,39 € coas achegas do Estado. Destacan: EDAR de Vigo, EDAR de Ourense, saneamento de Ferrol, EDAR de Ribadumia, EDAR de Gandarío

C. Redacción dos Plans de Saneamento Local: máis de 5 millóns de € nas rías de Arousa e do Burgo

D. Intensificación do Plan de Control de Vertidos: 238 puntos de vertidos eliminados dende 2009, o 43,12%

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

- ✓En 27 depuradoras maiores de 2.000 hab. de Galicia a carga que chega á depuradora é menor do 50% da que teóricamente está conectada. Os problemas nas redes de saneamento provocan que o resto da carga se quede polo camiño.

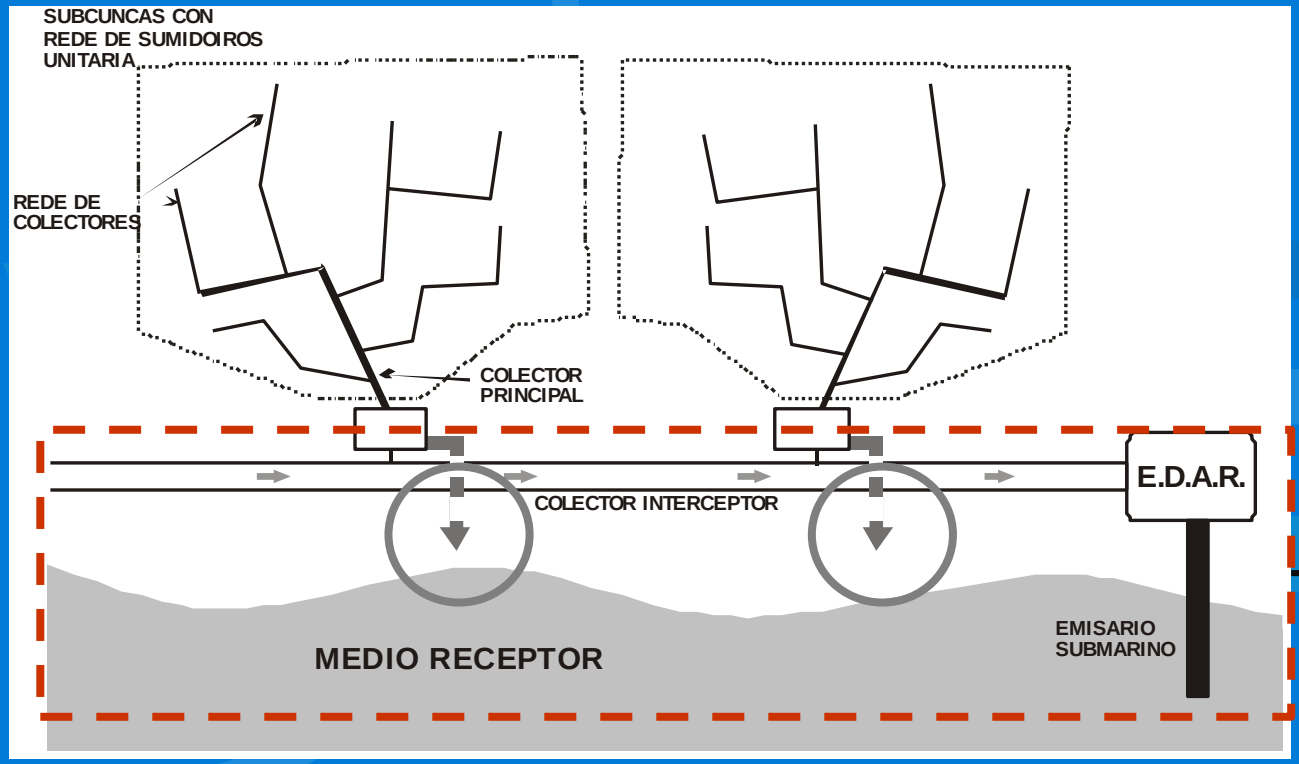
- ✓ En canto ás propias depuradoras, en 25 delas, as inspeccións de Augas de Galicia cualifica a súa calidade de explotación como “mala”.

- ✓En 164 das 283 estacións potabilizadoras auditadas por Augas de Galicia, detectouse algún problema de explotación.

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

Plans de Saneamento Local: máis alá das depuradoras

Sistemas de saneamento executados

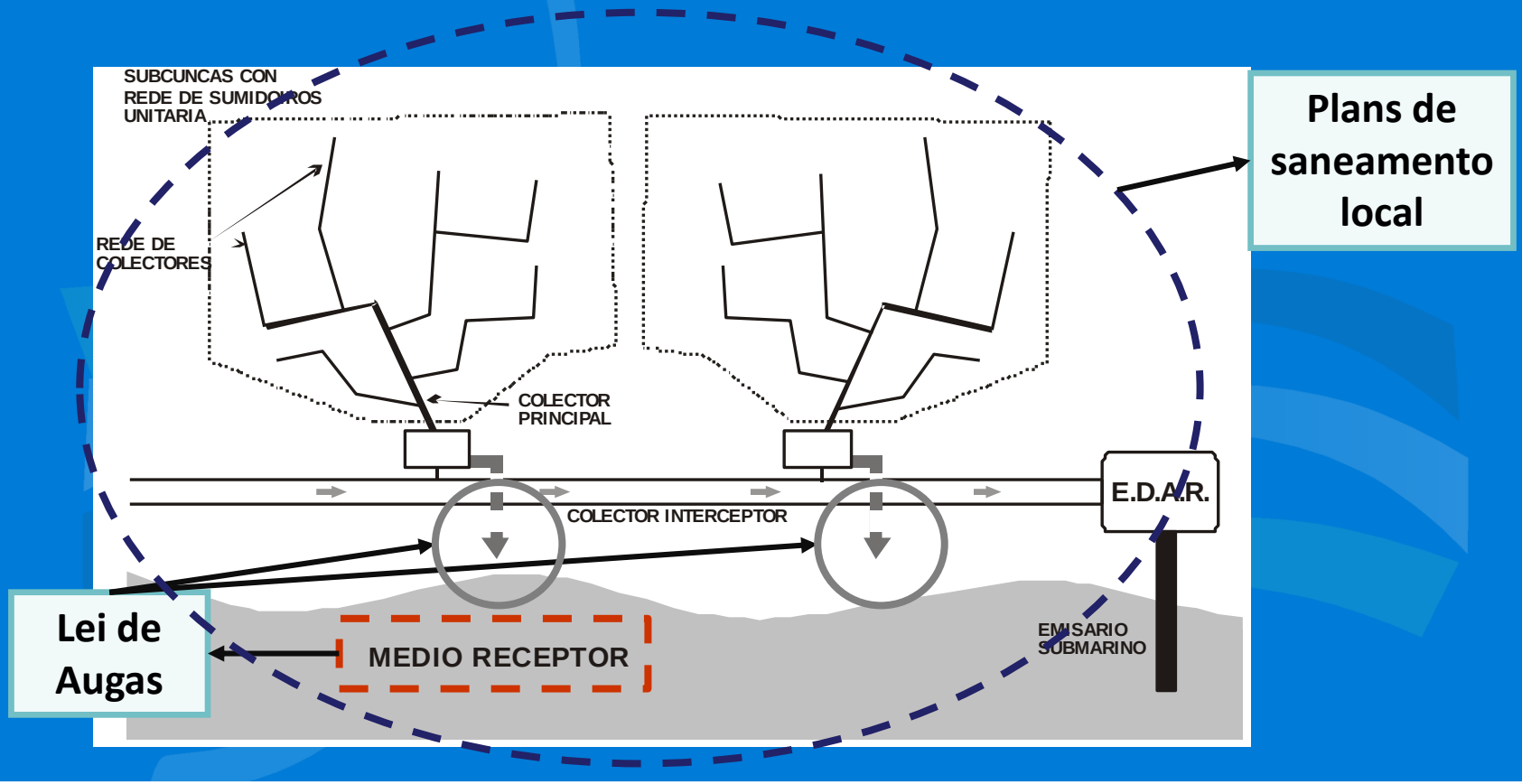
Cumprido!

Directiva 91/271

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

Plans de Saneamento Local: máis alá das depuradoras

Mellora dos sistemas de saneamento

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

Plans de Saneamento Local: máis alá das depuradoras

Redactados

- ✓ Ría do Burgo
- ✓ Ría de Arousa: Ribeira, Boiro, Rianxo, Vilagarcía
- ✓ Estudo dos núcleos de Pontedeume e Marín

Obxectivos 2014-2020

- ✓ Remate da ría de Arousa e Cee - Corcubión
- ✓ Execución das obras dos plans redactados
- ✓ Redacción de novos plans

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: saneamento

Plans de Saneamento Local: máis alá das depuradoras

REDACCIÓN DE PLANS (8 M€)

→ OBRAS PREVISTAS POR **166,37 M€**

- ✓ **Rede de Seguridade FEDER**
- ✓ **Apoio do Parlamento Europeo**

Fondos Europeos – 80%

+

Canon da Auga – 20 %

De acordo co PFP 2014-2020

- ✓ **OT 6: Protexer o medio ambiente**
- ✓ **OE 6.2.1: Cumprir requisitos da DMA**
- ✓ **CI025: Tratamento de auga residual**

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: inundacións

Fases de cumprimento da Directiva 2007/60/CE de inundacións:

1. **Avaliación preliminar do risco de inundación (EPRI) e identificación das Áreas con Risco Potencial Significativo de Inundación (ARPSIs)**
   Rematado

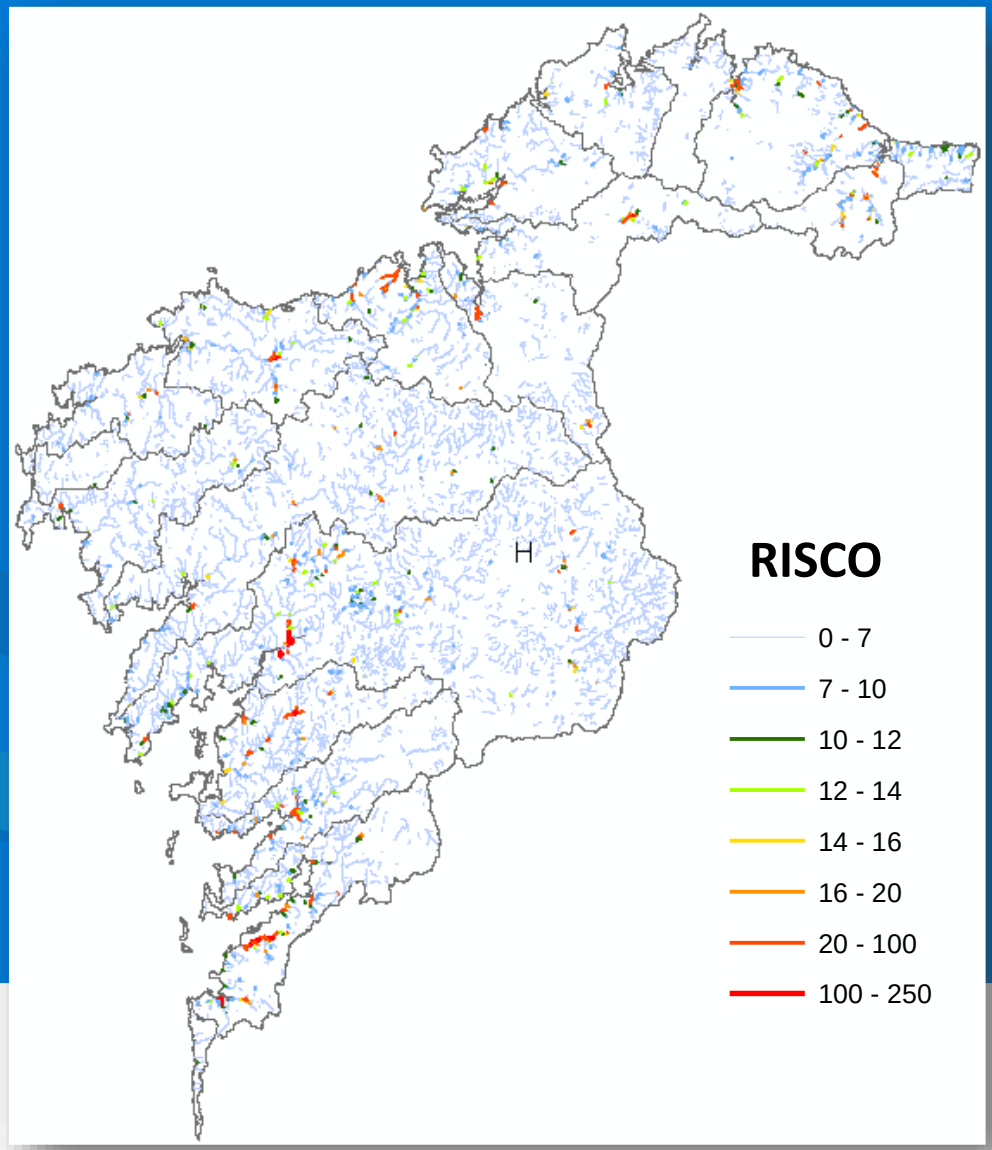
2. **Elaboración de mapas de perigosidade e risco**
   (das ARPSIs seleccionadas na EPRI)
   Rematado. En exposición pública.

3. **Plan de xestión de risco** (das ARPSIs seleccionadas na EPRI)
   PRAZO: *Decembro 2015*
   En execución

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: inundacións

EPRI

- 5.894 km de río estudados
- 168 ARPSIs fluviais
- 39 ARPSIs costeiras
- 543 km de cauces para a 2ª fase: mapas de perigo

Planificación hidrolóxica e infraestruturas: inundacións

MAPAS DE PERIGOSIDADE

1. DELIMITACIÓN DO DOMINIO PÚBLICO HIDRÁULICO (DPH)

   Análise histórica-xeomorfologica + Análise hidrolóxico-hidráulica MDT natural

2.- DELIMITACIÓN DA ZONA DE FLUXO PREFERENTE (ZFP)

VID+ T100 peligroso

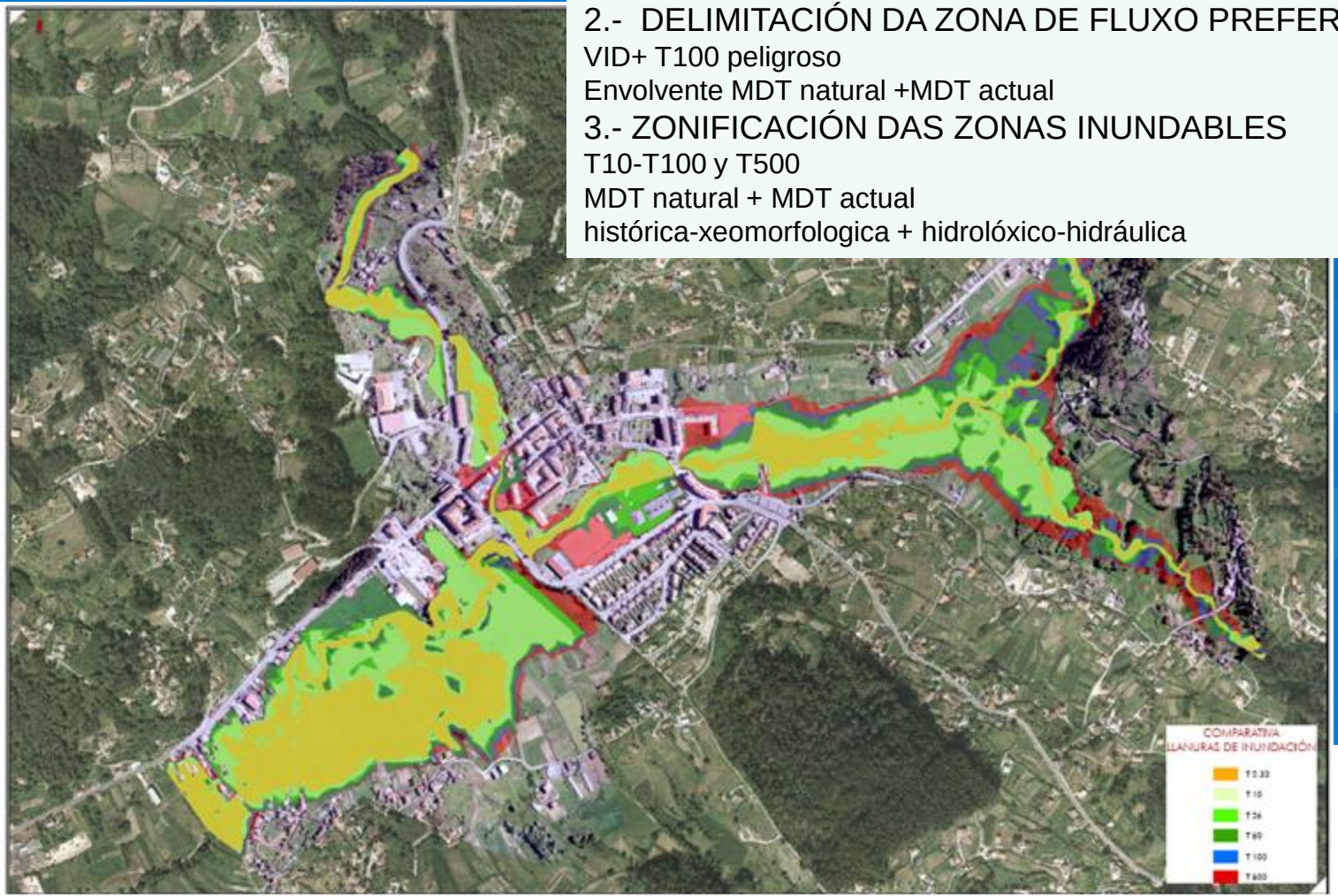
Envolvente MDT natural +MDT actual

3.- ZONIFICACIÓN DAS ZONAS INUNDABLES

T10-T100 y T500

MDT natural + MDT actual

histórica-xeomorfologica + hidrolóxico-hidráulica

MAPAS DE RISCO

augasdegalicia

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

ANTES DOS ANOS 80: PRIORIDADES DIFERENTES NA XESTIÓN DA AGUA EN GALICIA

UNIÓN EUROPEA: ESIXENCIAS E PROGRESIVA SENSIBILIZACIÓN.

Directiva 91/271, sobre o tratamiento das augas residuais urbanas
Directiva 2000/60, marco da auga.

1990 - 2010: AVANCE EN INFRAESTRUTURAS E PLANIFICACIÓN
FALLA DE MODELO DE XESTIÓN

SITUACIÓN ACTUAL DA XESTIÓN DOS SERVIZOS

Necesidade de coordinar a prestación dos servizos

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Pacto Local para a xestión do ciclo urbano da Auga:

- ✓ Buscamos avanzar nos aspectos que máis afectan á autonomía local e aos ámbitos de actividade dos na xestión.
- ✓ Adopción de acordos, implantación e traslado á normativa.

Protocolo de colaboración e desenvolvemento do Pacto Local:

- ✓ Asinado o 4 de novembro coa FEGAMP.
- ✓ Constitución de dous Comisións de traballo: Institucional e Técnica
- ✓ Compostas por representantes das administracións local, provincial e autonómica

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Medidas

1. Fomento da coordinación da información
2. Perfeccionamento da política de comunicación dos criterios de financiación autonómica
3. Armonización da prestación de servizos
4. Aseguramento da sostenibilidade financeira do ciclo urbano da auga
5. Potenciación da xestión supramunicipal
6. Incremento da transparencia na xestión do ciclo urbano da auga
7. Mellora na coordinación con comunidades de usuarios
8. Mellora nos servizos da Administración Hidráulica de Galicia

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Accións

1. Estrutura tarifaria homoxénea.
2. Modelo de ordenanzas fiscais do ciclo integral da auga.
3. Modelos de xestión do ciclo integral supramunicipais.
4. Coordinación interadministrativa no ámbito da planificación.
5. Coordinación interadministrativa no ámbito da xestión.
6. Mecanismos de transparencia e participación na xestión.

CÓDIGO DE BOAS PRÁCTICAS NA XESTIÓN DO CICLO INTEGRAL DA AUGA

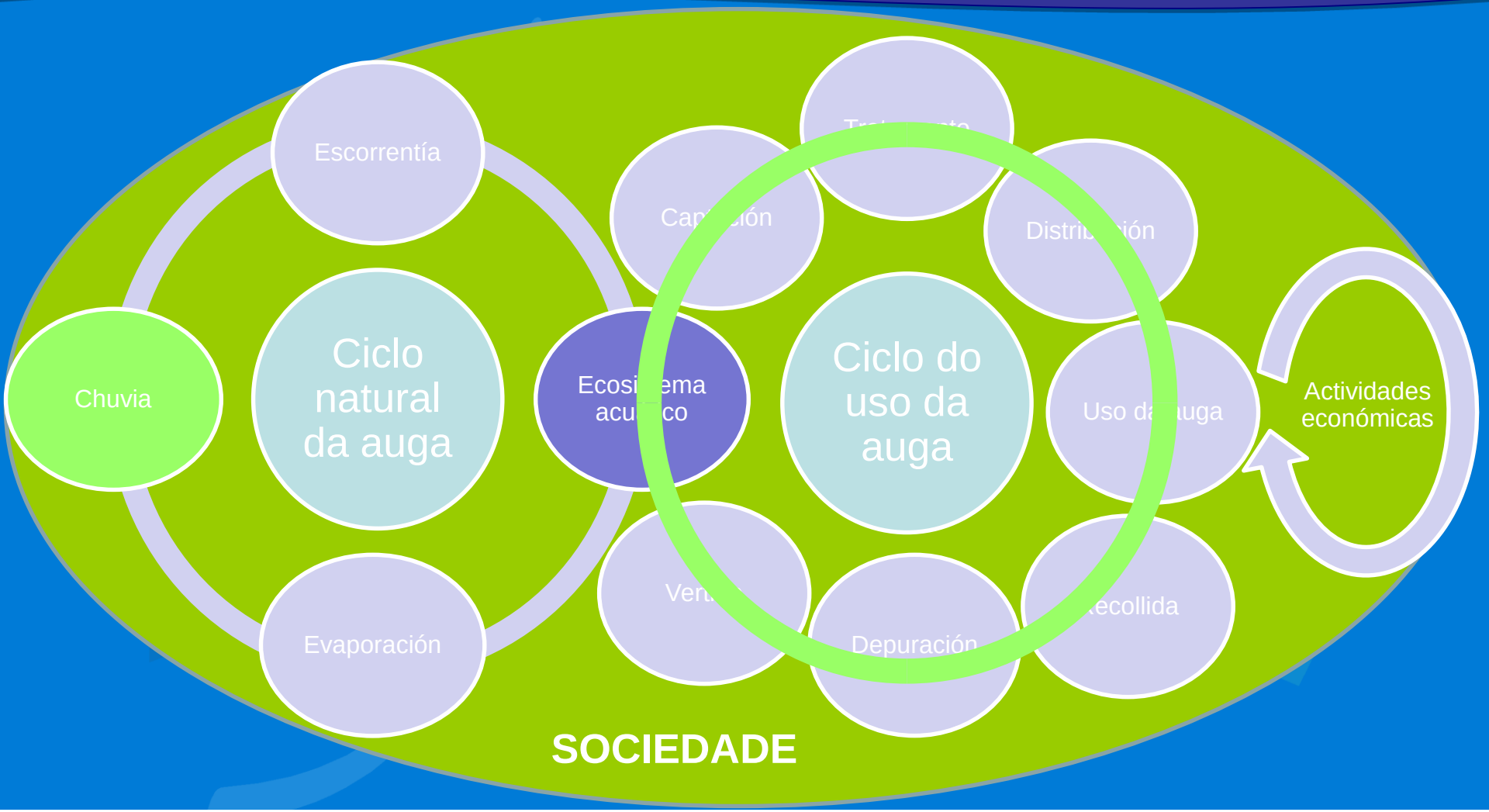
Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Iniciadas 2 experiencias piloto de xestión supramunicipal:

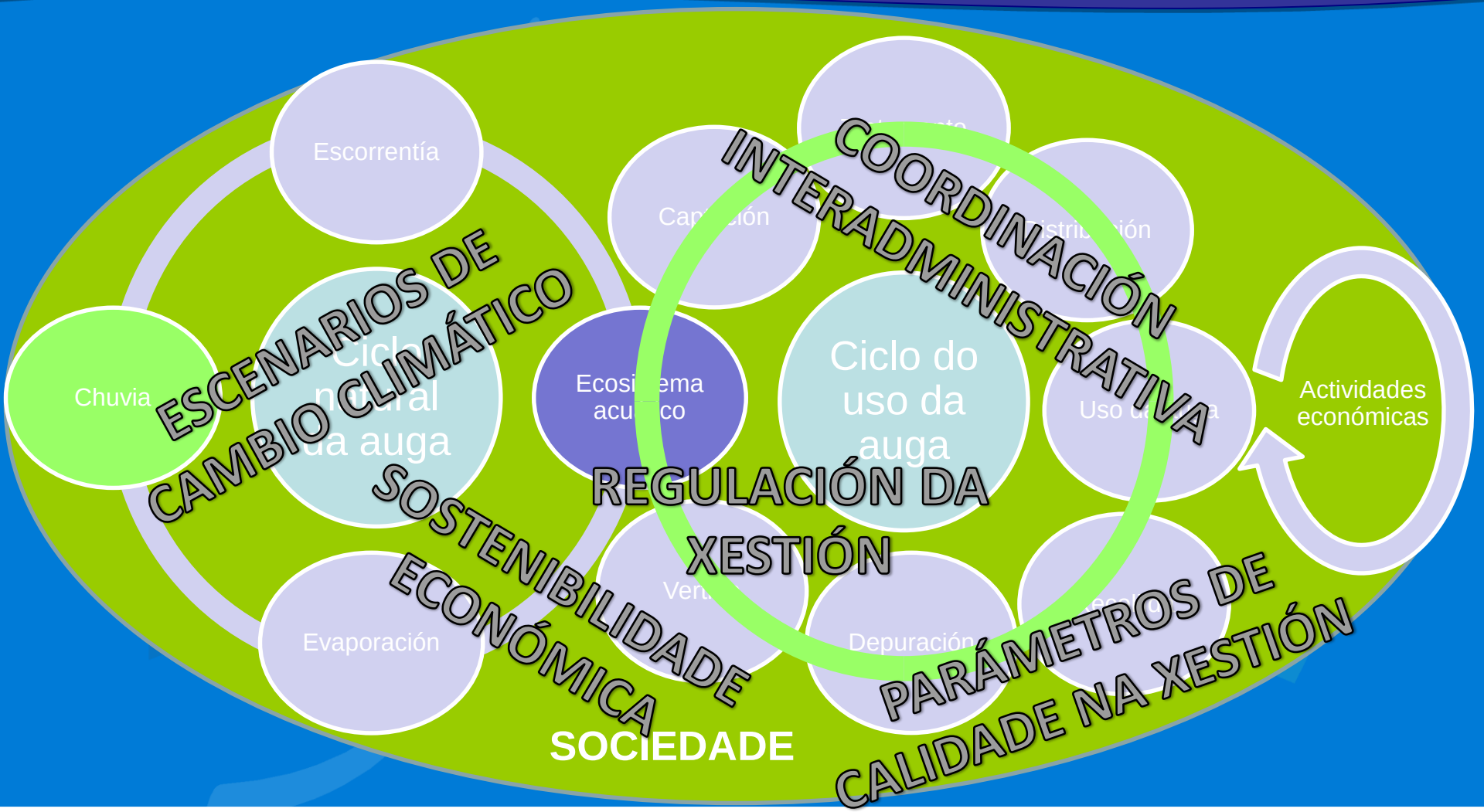
- ✓ **Consorcio da Auga do Louro**
  - Para a xestión do ciclo integral da auga
  - Xa en funcionamento, dende o 1 de xaneiro de 2014
  - Catro concellos e a Xunta para xestión de abastecemento, saneamento e depuración de 60.000 habitantes

- ✓ **Consorcio de depuración de Valdeorras**
  - Para a xestión da depuración no medio rural
  - En funcionamento dende o 1 de xaneiro de 2013
  - Nove concellos, a Deputación de Ourense e a Xunta para xestión de abastecemento, saneamento e depuración de 30.000 habitantes

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

Cara un futuro modelo de xestión do ciclo da auga

MODELO DE XESTIÓN DO CICLO DA AUGA EN GALICIA

V CONGRESO GALEGO DE MEDIO AMBIENTE & SAÚDE

Lugo, 14 de outubro de 2014

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

augasdegalicia